

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

nr. 771 /DPST
DATA 21.03.2008

Biroul permanent al Senatului
Bp. 771 17.04.2008

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind modificarea și completarea Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie*, inițiată de 35 de parlamentari din Grupurile parlamentare ale PSD, PC, PRM, UDMR, Minorităților Naționale și independenți (Bp. 771/2007).

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare amendarea *Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, cu modificările și completările ulterioare*, propunându-se, astfel cum rezultă din Expunerea de motive, următoarele:

- includerea unor mijloace specifice de drept civil, respectiv ordinul de protecție;
- includerea ordinului de restricție printre mijloacele de drept penal, dezvoltând astfel proceduri judiciare precise, rapide și eficiente pentru rezolvarea cazurilor extreme;
- eficientizarea activității autorităților care iau cunoștință despre comiterea unui caz de violență în familie pentru susținerea și consilierea victimelor pentru a uza de mijloacele legale în vederea sancționării cazurilor de violență.

II. Propuneri și observații

1. Referitor la completarea legii cu un nou articol, **art. 1¹**, subliniem că în general enunțarea unor principii într-un act normativ este însoțită de explicarea acestuia în contextul materiei pe care o reglementează.

2. Referitor la completarea **art. 4**, precizăm că din punct de vedere juridic „*familia*” este o formă de relații sociale dintre oameni legați între ei prin căsătorie sau rudenie, inclusiv înfiere, din familie făcând parte: soții, părinții, copiii, precum și alte persoane între care există relații de rudenie. Deci, este vorba de un grup de persoane unite prin căsătorie, filiație sau rudenie, care se caracterizează prin comunitate de viață, interese sau întrajutorare, relațiile de familie au un caracter de complexitate pe care nu-l găsim la alte categorii de relații sociale. Având în vedere dispozițiile Codului familiei, art. 149 din Codul penal definește noțiunea de rudă apropiată, astfel: „*rude apropiate*” sunt ascendenții și descendenții, frații și surorile, copiii acestora, precum și persoanele devenite prin înfiere, potrivit legii, astfel de rude.

Completarea prevederilor **art. 4** prin includerea textului de la **lit. b)** este greșită, deoarece categoria rudelor până la gradul trei este inclusă în definiția de la art. 3 lit. b) a „*membrului de familie*”. Prin urmare, ruda de gradul trei este, potrivit actualei legi, membru de familie, ca „*rudă apropiată*”, astfel cum este definită la art. 149 din Codul penal.

3. **Art. 9 alin. (2)** are o formulare largă, care poate genera abuzuri în aplicare: nu rezultă care sunt „*cheltuielile legate de adăposturi*” pe care Agenția Națională pentru Protecția Familiei (ANPF) „*le decontează*”, la cererea cui, pe baza căror documente justificative și din ce resurse.

Totodată, referitor la alin. (2), precizăm că ANPF nu ar putea deconta cheltuielile legate de serviciile sociale destinate victimelor violenței în familie prin intermediul serviciilor descentralizate de la nivel local, deoarece conform art. 120 alin. (1) din Constituția României, republicată, „*administrația publică din unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile descentralizării, autonomiei locale și deconcentrării serviciilor publice.*”

Conform art. 21 lit. k) din *Legea-cadru a descentralizării nr. 195/2006*, autoritățile administrației publice locale de la nivelul comunelor și orașelor exercită competențe exclusive privind serviciile de asistență socială cu caracter primar și specializate pentru victimele violenței în familie. Conform art. 22 lit. e) din legea sus menționată, autoritățile administrației publice locale de la nivelul județului exercită competențe exclusive privind serviciile de

asistență socială cu caracter primar și specializate pentru victimele violenței în familie.

În concluzie, serviciile descentralizate sunt autonome, nu se află în relație de subordonare cu o instituție a administrației publice centrale.

În ceea ce privește finanțarea autorităților administrației publice locale, potrivit art. 30 din Legea nr. 195/2006 „*cuantumul sumelor defalcate pentru echilibrarea bugetelor locale este stabilit prin legea bugetului de stat*”.

Totodată, Legea nr. 195/2006 definește „*echilibrarea verticală a bugetelor locale*” ca fiind „*transferul de resurse financiare din unele venituri ale bugetului de stat către bugetele locale pentru completarea sau asigurarea în totalitate, după caz, a necesarului de finanțare pentru furnizarea serviciilor publice și de utilitate publică descentralizate.*”

Conform art. 5 alin. (3) din *Hotărârea Guvernului nr. 1624/2003 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Familiei*, președintele Agenției este ordonator secundar de credite.

Conform art. 21 alin. (2) din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, „*Ordonatorii secundari de credite repartizează creditele bugetare aprobate, potrivit alin. (1), pentru bugetul propriu și pentru bugetele instituțiilor publice subordonate, ai căror conducători sunt coordonatori terțiari de credite, în raport cu sarcinile acestora, potrivit legii.*”

ANPF, ca ordonator secundar de credite, nu poate folosi creditele bugetare aprobate decât pentru bugetul propriu și al instituțiilor publice subordonate.

În ceea ce privește finanțarea serviciilor sociale, conform art. 39 din *Legea nr. 47/2006 privind sistemul național de asistență socială* „*De la bugetul de stat se asigură:*

- a) *finanțarea prestațiilor sociale reglementate prin legi speciale;*
- b) *finanțarea programelor de interes național, elaborate pe baza programelor județene și ale Consiliului General al Municipiului București, în scopul înființării, dezvoltării și susținerii serviciilor sociale;*
- c) *funcționarea și administrarea instituțiilor publice cu atribuții în domeniul asistenței sociale, aflate în subordinea Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse;*
- d) *acordarea de subvenții în vederea dezvoltării serviciilor sociale și a asigurării funcționării acesteia;*
- e) *finanțarea în parteneriat a serviciilor sociale pentru asigurarea continuității serviciului, în conformitate cu nevoia socială și cu principiul subsidiarității;*
- f) *finanțarea proiectelor-pilot pentru implementarea programelor din domeniul asistenței sociale.*”

4. În ceea ce privește modificarea **art. 12 alin. (3)**, ne exprimăm îndoiala cu privire la posibilitatea stabilirii unor criterii de moralitate pentru ocuparea funcției de asistent familial, având în vedere imposibilitatea „*măsurării*” acesteia.

5. Cu privire la procedura instituită în **Capitolul VII**, menționăm că, în prezent, măsuri provizorii se iau, în cazuri urgente, pe cale de ordonanță președințială (art. 581 și urm. din Codul de procedură civilă), la a cărei procedură ar fi fost preferabil să se facă trimitere, cu menținerea doar a unor aspecte ce se doresc a se reglementa distinct.

Chiar și în cazul în care se reglementează ca o procedură de sine stătătoare, procedura emiterii ordinului de protecție ar trebui să țină seama, pe de o parte, de specificul activității judiciare, care presupune administrarea unui minim probatoriu, iar, pe de altă parte, și de natura urgentă a procedurii și caracterul temporar al măsurilor dispuse. Astfel, credem că este oportun ca soluționarea cererilor să se facă nu în mod obligatoriu cu citarea părților – lucru care uneori face imposibilă luarea unor măsuri urgente – ci, ca și la procedura ordonanței președințiale – să se lase la aprecierea judecătorului, după circumstanțele cauzei, dacă dispune sau nu citarea.

Pe de altă parte, nu este nici oportun, nici uzual să se stabilească un termen fix (care oricum nu va putea fi decât un termen de recomandare) – mai ales că este foarte scurt – pentru soluționarea cererii, având în vedere că instanța nu se poate pronunța doar pe baza cererii motivate, ci are nevoie de administrarea unor probe. Totodată, conținutul **art. 25⁷ alin. (4)** nu se corelează cu **art. 25⁸**, care prevede posibilitatea instanței de a solicita relații, informații, date de la diverse persoane care cunosc situația victimei.

În ceea ce privește **art. 25⁹**, menționăm că data de la care curge termenul de recurs diferă nu în funcție de prezența sau nu a părții la pronunțare, ci după cum cererea s-a soluționat cu sau fără citare. De vreme ce **art. 25⁷** prevede că soluționarea cererii se face (doar) cu citarea părților, odată procedura îndeplinită părțile își asumă riscul neprezentării în instanță.

6. Din formularea **art. 25¹¹** nu rezultă care este autoritatea emitentă a avizului și care este autoritatea care urmează să-l obțină.

7. În ceea ce privește conținutul Secțiunii a 2-a „*Ordinul de restricție*”, având în vedere că măsura reglementată este de natură a aduce unele limitări unor drepturi sau libertăți fundamentale, precum dreptul la proprietate, dreptul la liberă circulație, dreptul la corespondență, trebuie ca procedura să ofere garanții suficiente, precum dispunerea de către un organ judiciar, durată determinată, controlul periodic al menținerii condițiilor care au justificat

ordinul de restricție, condițiile în care se poate formula o nouă cerere în cazul în care au dispărut motivele primei măsuri, etc. De aceea, textele secțiunii trebuiau formulate în sensul stabilirii unei proceduri clare, previzibile și accesibile. Astfel, în prima parte ar trebui precizate condițiile în care se poate dispune această măsură – este sau nu începută urmărirea penală pentru săvârșirea unei infracțiuni de violență sau o asemenea infracțiune este în curs de judecată. În partea a doua a procedurii trebuiau precizate organele care propun și cele care dispun măsura, precum și procedura de urmat: citare, termene, probe, durată, revocare, etc.

Ultima parte trebuie dedicată punerii în executare.

8. Referitor la **art. 25¹⁵ alin. (1)** menționăm următoarele:

- la lit. a) nu este stabilită modalitatea prin care agresorul va putea și că se află la distanța minimă de 200 m față de persoana vătămată, de domiciliul și locul de muncă al acesteia, și nici ce criteriu va avea organul de poliție pentru a controla respectarea măsurii. Din legislația altor țări reiese că pentru instituirea unei astfel de restricții este prevăzută posibilitatea controlului respectării măsurii prin mijloace electronice, precum brățara;

- lit. c) trebuia să fie formulată în sensul obligării agresorului de a urma un program de consiliere psihologică și de reintegrare socială, inclusiv prin centrele de asistență a agresorilor familiali.

Pentru obținerea unor rezultate optime în activitatea educativă și de reintegrare socială a agresorilor nu este suficient ca acesta să urmeze doar un program de consiliere psihologică. Într-adevăr, existența unor instituții specializate, de exemplu, Centrele de asistență destinate agresorilor, prevăzute de Legea nr. 217/2003, asigură reinsertia socială a acestora, măsuri educative, consiliere și mediere familială și facilitează accesul la tratament psihiatric, de dezintoxicare și dezalcolizare, permit organizarea unor programe educative și de formare profesională adecvate. Pentru dezvoltarea serviciilor de recuperare și reintegrare socială destinate agresorilor familiali, ANPF, prin Programele de Interes Național, a înființat deja primele centre de asistență a agresorilor familiali din țară.

9. Întrucât nici Codul penal și nici Legea nr. 217/2003 nu definesc violența în familie ca infracțiune distinctă, referitor la **art. 25²²** precizăm că ordinul de restricție nu se poate dispune până la rămânerea definitivă și irevocabilă a unei condamnări pentru o infracțiune care nu este prevăzută în nicio dispoziție legală.

10. Prevederile **art. 25²⁸-25³⁰** dublează actualele prevederi ale Codului de procedură penală, dar fără a le prelua în întregime, astfel încât, dacă s-ar

constitui într-o procedură specială, ar putea deveni mult mai restrictivă pentru organul de cercetare sau de urmărire penală, care nu va putea proceda decât în cadrul stabilit prin legea specială. Spre exemplu, simpla prezentare a organului de cercetare penală la fața locului poate să nu fie suficientă, în multe cazuri fiind necesară, spre exemplu, desfășurarea altor procedee probatorii precum constatarea tehnico-științifică.

11. Referitor la **art. 26**, care modifică situațiile în care este posibilă dispunerea unui tratament medical sau a unei internări medicale, menționăm că doar săvârșirea unei fapte de violență, chiar împotriva unui membru al familiei, nu justifică prin ea însăși măsura tratamentului sau a internării medicale; o asemenea măsură se ia numai după examinarea stării de sănătate a făptuitorului, iar nu prin efectul legii, în caz contrar o asemenea măsură putând fi cenzurată din perspectiva respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Călin POPESCU – TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului